

UMOWA na dzierżawę gruntów (WZÓR)

zawarta dniu ..... roku pomiędzy:

Bieszczadzkim Parkiem Narodowym, Ustrzyki Górne 19, 38-713 Lutowiska, NIP:6891232725

reprezentowanym przez: **Pana dr Ryszarda Prędkiego - Dyrektora Parku;**

zwanym w dalszej części umowy **Wydzierżawiającym,**

a .....

reprezentowanym przez: ..... **NIP**.....

legitymującym się dowodem osobistym nr .....

zwanym w dalszej części umowy **Dzierżawcą.**

§ 1 Przedmiot Dzierżawy

1. Na podstawie art. 10a pkt 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 55), Wydierżawiający przekazuje a Dzierżawca przyjmuje w użytkowanie część działki o numerze ewidencyjnym 619/6, położonej w obrębie ewidencyjnym Wetlina, wskazanej w ogłoszeniu o przetargu na dzierżawę gruntów Skarbu Państwa znajdujących się w użytkowaniu wieczystym Bieszczadzkiego Parku Narodowego (znak sprawy: KDO.221.1.2020 z dnia 06 marca 2020 roku).
2. Szczegółowe zestawienie zakresu przedmiotu dzierżawy wraz z powierzchnią i jakością klas użytków gruntowych określono w załączniku nr 1 do niniejszej umowy tj. „*Szczegółowe opisy warunków i zasad gospodarowania w obrębie gruntów przeznaczonych do wydierżawienia*”.
3. Realizując niniejszą umowę Dzierżawca nabywa prawo do prowadzenia wyłącznie działalności rolnej na wydierżawionych gruntach oraz pobierania pożytków i czerpania korzyści na zasadach określonych w niniejszej umowie i przepisach polskiego prawa.

§ 2 Oświadczenia Stron

1. Na podstawie art. 10 ust. 3 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 55) Wydierżawiający oświadcza, że jest użytkownikiem wieczystym gruntów Skarbu Państwa stanowiących przedmiot dzierżawy i jest uprawniony do ich wydierżawienia.
2. Dzierżawca oświadcza że zapoznał się z przedmiotem dzierżawy w terenie oraz warunkami dzierżawy i przyjmuje je bez żadnych zastrzeżeń.
3. Dzierżawcy wiadomym jest, że dane wydierżawionych gruntów zostały opracowane zgodnie z dostępną dokumentacją projektu planu ochrony BdPN przy dołożeniu staranności, nie wykonywano jednak pomiarów geodezyjnych w terenie. Dzierżawca nie będzie podnosił względem Wydierżawiającego żadnych roszczeń wynikających z ewentualnych niezgodności dotyczących wydierżawionych gruntów, w szczególności zaś powierzchni poszczególnych klas użytków gruntowych, jeżeli po podpisaniu umowy uprawniony geodeta po przeprowadzeniu pomiarów wykaże inną powierzchnię niż ujęto w dokumentacji przetargu. Wydierżawiający nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka gospodarczego podejmowanego przez Dzierżawcę w tym wynikającego z uczestnictwa w programach rolnych i rolno-środowiskowych związanych z możliwością uzyskania dopłat ze środków krajowych i unijnych. Ewentualne spory dotyczące granic dzierżawionych kompleksów rozstrzyga Wydierżawiający.
4. Wydierżawiający nie ponosi odpowiedzialności cywilnej za szkody w pogłowie oraz w użytkach zielonych wyrządzone przez zwierzęta dzikie, a także za szkody powstałe w wyniku pożarów i innych klęsk żywiołowych. Zgodnie z art. 126. pkt 6 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2020 poz. 55) z uwagi na to, że dzierżawiony grunt jest własnością Skarbu Państwa dzierżawcy nie przysługują odszkodowania od Skarbu Państwa za szkody w pogłowie zwierząt gospodarskich czynione przez wilki, rysie i niedźwiedzie.

§ 3 Wydanie Przedmiotu Dzierżawy

1. Wydanie Przedmiotu Dzierżawy nastąpi nie później niż w terminie 15 dni od daty zawarcia Umowy, na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego sporządzonego przez Strony.

§ 4 Wymagania dotyczące użytkowania Przedmiotu Dzierżawy i obowiązki Stron

1. Szczegółowy opis warunków użytkowania Przedmiotu Dzierżawy stanowi załącznik nr 1 do niniejszej umowy tj. „*Szczegółowe opisy warunków i zasad gospodarowania w obrębie gruntów przeznaczonych do wydzierżawienia*”.
2. Dzierżawca zobowiązuje się korzystać z przedmiotu umowy zgodnie z warunkami niniejszej umowy i jej załączników oraz przepisami prawa polskiego w szczególności zaś przepisów dotyczących ochrony przyrody, środowiska i wód, ochrony gruntów rolnych i leśnych, przepisów przeciwpożarowych i BHP.
3. Dzierżawca zobowiązuje się wykonywać zabiegi ochronne przewidziane dla wydzierżawionych kompleksów i sposobów użytkowania gruntów zgodnie z zapisami załącznika nr 1 do umowy. Dzierżawca nie może zaprzestać użytkowania gruntów przed zakończeniem umowy.
4. Dzierżawca nie będzie dokonywać zmian w przedmiocie dzierżawy bez uzyskania pisemnej zgody Wydierżawiającego zawierającej szczegółowy opis i zasady wykonania danej czynności. Wszelkie ewentualne ulepszenia Dzierżawca realizuje na swój koszt i ryzyko. Najpóźniej ostatniego dnia obowiązywania umowy Dzierżawca przywraca przedmiot dzierżawy do stanu pierwotnego, chyba że Strony zawrą osobne porozumienie określające warunki przejścia ulepszeń przez Wydierżawiającego.
5. Dzierżawca nie może przenieść praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy na osoby trzecie bez uzyskania pisemnej zgody Wydierżawiającego.
6. Dzierżawca ponosi wszelkie koszty związane z bieżącą eksploatacją przedmiotu umowy i prowadzoną działalnością, w tym również zobowiązuje się do wpłacenia podatku rolnego od przedmiotu dzierżawy bezpośrednio do właściwego organu podatkowego w terminie jego płatności zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ordynacji podatkowej. Podatek od gruntów leśnych płaci Wydierżawiający. Jeżeli z tytułu prowadzonej działalności powstanie obowiązek zapłacenia innych podatków w tym podatku od nieruchomości lub gruntów związanych z działalnością gospodarczą to konieczność jego opłaty spoczywa na Dzierżawcy.
7. Dzierżawca zobowiązuje się do należytej eksploatacji dróg dojazdowych i szlaków technologicznych i przyjmuje na siebie obowiązek ich bieżącego utrzymania.
8. Dzierżawca przygotuje i oznaczy stanowiska pracy i powierzchnie robocze w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy zatrudnionym przez siebie pracownikom oraz bezpieczeństwo osób trzecich przebywających na terenie dzierżawionym i na sąsiadujących szlakach turystycznych.
9. Na żądanie Wydierżawiającego Dzierżawca niezwłocznie okaże poświadczenie podpisane przez lekarza weterynarii dokumentujące przeprowadzone odrobaczanie i ewentualne wymagane przepisami prawa szczepienia zwierząt, w tym psów pasterskich.
10. Pracownicy Służby i Straży Parku wykonujący powierzone przez Wydierżawiającego obowiązki przez cały okres realizacji niniejszej umowy mają pełne prawo wolnego wstępu na przedmiot Dzierżawy. Wydierżawiający zobowiązuje się dołożyć starań, aby nie dezorganizowało to pracy Dzierżawcy.

§ 5 Kontrola Przedmiotu Dzierżawy i wysokość kar umownych

1. Wydierżawiający, w tym pracownicy Służby i Straży Parku, zastrzega sobie prawo wstępu na teren Przedmiotu Dzierżawy i dokonywania okresowych kontroli pod kątem przestrzegania przez Dzierżawcę postanowień Umowy i przepisów prawa.
2. Dzierżawca lub wskazany przez niego upoważniony przedstawiciel ma obowiązek stawienia się w miejscu przeprowadzenia kontroli jeżeli został o niej zawiadomiony.
3. Wydierżawiający dołoży starań, by czynności kontrolne nie stanowiły nadmiernej uciążliwości dla Dzierżawcy, zwłaszcza nie dezorganizowały pracy Dzierżawcy na Przedmiocie Dzierżawy, o ile ich prowadzenie nie narusza postanowień umowy.
4. W razie stwierdzenia w toku kontroli, że Dzierżawca nie stosuje się do wymagań, obowiązków oraz zakazów określonych w niniejszej umowie i jej załącznikach, Wydierżawiający wezwie Dzierżawcę do zaniechania naruszeń, wyznaczając termin na usunięcie skutków dokonanych naruszeń. Bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego przez Wydierżawiającego, skutkować będzie naliczeniem przewidzianych kar umownych.
5. W przypadku opóźnień w terminowym regulowaniu płatności przez Dzierżawcę, Dzierżawca będzie obciążony odsetkami zgodnie z przepisami ogólnymi.
6. W przypadku naruszania przez Dzierżawcę wymagań i zakazów ujętych w zał. nr 1 oraz § 5 Umowy, Wydierżawiający po uprzednim, pisemnym upomnieniu Dzierżawcy o dokonanych naruszeniach i wyznaczeniu terminu dodatkowego na ich usunięcie, ma prawo naliczyć każdorazowo kary. Kary będą naliczane:
  - a) za nie wykonanie zabiegów ochronnych zgodnie z zadeklarowanym sposobem użytkowania powierzchni Przedmiotu Dzierżawy dla której zabiegi określono – 600 zł/ha powierzchni nie użytkowanej zgodnie z wymogami;

- b) za tworzenie nowych dróg, odkrzaczanie powierzchni, która nie powinna być odkrzaczona – 600 zł/ha powierzchni naruszeń;
  - c) za uszkodzenie lub usunięcie drzewa nie wyznaczonego do usunięcia przez Wydzierżawiającego 600 zł za każdy stwierdzony przypadek;
  - d) za prowadzenie czynności rolnych poza wyznaczonymi terminami – 100 zł/ha powierzchni naruszeń;
  - e) za nie uprzątnięcie biomasy (powstałej w wyniku wykaszania niedojadów) z terenu BdPN w przeciągu 3 tygodni od momentu jej ścięcia – 200 zł/ za każdy kolejny rozpoczęty dzień zwłoki, o ile Strony nie zawarły osobnego porozumienia regulującego kwestie wydłużenia terminu i warunków przetrzymywania biomasy;
  - f) za prowadzenie czynności rolnych niedozwolonymi metodami lub w sposób odmienny niż opisany w załączniku numer 1 do niniejszej umowy – 1000 zł/za każdy stwierdzony przypadek;
  - g) za zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych, nawożenie mineralne lub gnojowicą, obornikiem, zastosowanie środków ochrony roślin, wapnowanie i naruszenie pozostałych zakazów wskazanych w § 4 oraz § 5 Umowy – 1000 zł/ za każdy stwierdzony przypadek;
7. W przypadku rozwiązania umowy z winy Dzierżawcy Wydzierżawiającemu przysługuje od Dzierżawcy kara umowna w wysokości 20% wartości brutto umowy.
8. Wydzierżawiający zastrzega sobie prawo do rezygnacji z naliczania kar umownych, w szczególności jeżeli Dzierżawca warunków umowy nie dopełnił z przyczyn niezależnych od siebie przy dołożeniu pełnej staranności podczas planowania i wykonywania zabiegów zaś wyrządzone szkody nie mają trwałego charakteru.

§ 6 Czynnosc Dzierżawy

1. Dzierżawca zobowiązany jest do zapłacenia Wydzierżawiającemu czynszu dzierżawy w kwocie zadeklarowanej przez siebie w ofercie złożonej w przetargu na dzierżawę i wynoszącej ..... zł (**stownie:** .....
2. Opłata z tytułu dzierżawy musi być wniesiona **w terminie do 30 lipca 2020 roku**.
3. Wyżej wymieniona kwota zostanie wpłacona przelewem na konto Bieszczadzkiego Parku Narodowego nr: 73 1130 1105 0005 2168 1320 0005.
4. Za moment zapłaty należności z tytułu czynszu jak i naliczonych kar umownych uznaje się zaksięgowanie środków na rachunku Wydzierżawiającego.

§ 7 Okres obowiązywania Umowy

1. Umowa zostaje zawarta na okres od dnia podpisania umowy **do 30 września 2020 roku**.

§ 8 Rozwiązanie Umowy

1. Dzierżawca uprawniony będzie do rozwiązania niniejszej Umowy ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku zwłoki w przekazaniu mu przez Wydzierżawiającego Przedmiotu Dzierżawy w terminie określonym w Umowie.
2. Wydzierżawiający ma prawo do rozwiązania niniejszej Umowy ze skutkiem natychmiastowym, z winy Dzierżawcy, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w przypadku:
  - a) składowania jakichkolwiek odpadów na Przedmiocie Dzierżawy;
  - b) wznoszeniu na terenie stanowiącym Przedmiot Dzierżawy budowli i/lub urządzeń bez zgody Wydzierżawiającego;
  - c) uniemożliwienia pracownikom Służby i Straży Parku wstępu na teren Przedmiotu Dzierżawy w celu wykonywania obowiązków służbowych lub dokonywania okresowych kontroli;
  - d) nie zastosowania się Dzierżawcy do przekazanych mu zaleceń pokontrolnych;
  - e) używania przez Dzierżawcę Przedmiotu Dzierżawy niezgodnie z jego przeznaczeniem wynikającym z Umowy;
  - f) przenoszenia przez Dzierżawcę praw wynikających z Umowy na osoby trzecie bez pisemnej zgody Wydzierżawiającego;
  - g) niszczenia lub dewastowania w jakikolwiek sposób Przedmiotu Dzierżawy przez Dzierżawcę ponad stopień zużycia wynikający z zasad normalnego używania;
  - h) przekroczenia o ponad 15 dni terminu zapłaty czynszu dzierżawnego lub naliczonych kar umownych;
  - i) nie przestrzegania przez Dzierżawcę przepisów przeciwpożarowych, sanitarnych, ochrony przyrody i ochrony środowiska, co wpływa na degradację środowiska przyrodniczego Bieszczadzkiego Parku Narodowego;

- j) stwierdzenia braku nadzoru nad zwierzętami gospodarskimi wypasnymi na działkach przez które lub w pobliżu których przebiegają piesze szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze, szlaki konne, w szczególności zaś dotyczy to psów pilnujących stad;
  - k) nie dopełnienia warunku przeprowadzenia kwarantanny zwierząt przed ich wprowadzeniem na teren Bieszczadzkiego Parku Narodowego;
  - l) ogłoszenia upadłości lub likwidacji Dzierżawcy.
3. Po wygaśnięciu lub rozwiązaniu niniejszej Umowy z jakiegokolwiek przyczyny Dzierżawca obowiązany jest opuścić Przedmiot Dzierżawy i oddać Wydierżawiającemu Przedmiot Dzierżawy w stanie niepogorszonym.
  4. Zwrot Przedmiotu Dzierżawy nastąpi protokołem zdawczo – odbiorczym i powinien nastąpić najpóźniej ostatniego dnia obowiązywania Umowy, w przypadku wcześniejszego zwrotu Dzierżawcy nie przysługuje zwrot części czynszu dzierżawnego za niewykorzystany okres.
  5. Dzierżawcy nie przysługuje zwrot kosztów od Wydierżawiającego z tytułu nakładów poczynionych na Przedmiot Dzierżawy.

§ 9 Zmiany umowy

1. Wszelkie zmiany niniejszej umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Strony przewidują możliwość zmiany treści umowy w zakresie zmiany danych osobowych, adresowych i numerów kont bankowych.
3. W przypadku gdy w toku prowadzonych przez którąkolwiek ze Stron prac geodezyjnych powstaną rozbieżności pomiędzy stanem opisanym w Szczegółowym opisie warunków gospodarowania, a stanem stwierdzonym przez uprawnionego geodetę możliwa jest nieznaczna zmiana zakresu przedmiotu dzierżawy dla przywrócenia zgodności umowy ze stanem faktycznym o ile nie wpłynie to negatywnie na przyrodę Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Dzierżawca na prowadzenie prac geodezyjnych na przedmiocie dzierżawy musi mieć zgodę Wydierżawiającego.

§ 10 Postanowienia końcowe

1. Wszelka korespondencja pomiędzy Stronami odbywać się będzie na adres wskazany w umowie jako siedziby Stron. W przypadku nie poinformowania drugiej Strony o zmianie danych adresowych, korespondencję przekazaną na adres wskazany w niniejszej umowie uznaje się za skutecznie doręczoną z wszelkimi z tego tytułu konsekwencjami.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego, zaś ewentualne spory powstałe na tle jej stosowania poddaje się rozstrzygnięciu sądu powszechnego właściwego terytorialnie dla siedziby Wydierżawiającego.
3. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Wydierżawiający

.....
(własnoręczny podpis)

Dzierżawca

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- 1) Szczegółowe opisy warunków i zasad gospodarowania w obrębie gruntów przeznaczonych do wydierżawienia.
- 2) Mapa terenu z zaznaczonym przedmiotem udostępnienia.
- 3) Kserokopia oferty Dzierżawcy.

PRZEZNACZENIE NIERUCHOMOŚCI I SZCZEGÓŁOWY SPOSÓB JEJ ZAGOSPODAROWANIA

1. Grunty będące przedmiotem przetargu przeznaczone są do ochrony czynnej ekosystemów połoninowych, poprzez prowadzenie zabiegu ochronnego polegającego na corocznym ekstensywnym wypasie zwierząt.
2. Powierzchnia przeznaczona do wypasu wynosi **8,00 ha**.
3. Terminy wypasu –w okresie **od 15 maja do 30 sierpnia**, przy czym:
  - minimalny okres wypasu wynosi **2 miesiące**;
  - maksymalny okres wypasu wynosi **3,5 miesiąca**.
4. Wypas musi być prowadzony przy łącznej obsadzie pastwiska **od 0,5 do 1,0 DJP na 1 ha** (umowna jednostka liczebności zwierząt hodowlanych odpowiadająca jednej krowie o masie 500 kg).
5. Do wypasu dopuszcza się następujące gatunki zwierząt:
  - owce - w ilości **5-10 szt./ha**;
  - kozy - w ilości **3-6 szt./ha**;
  - krowy - w ilości **0,5-1,0 szt./1 ha**.
  - dopuszcza się wypas stad mieszanych złożonych z tych trzech gatunków jednak łączna obsada nie może przekraczać 1,0 DJP na 1 ha zgodnie ze współczynnikami przeliczeniowymi przyjętymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839)
6. Wyzierżawiający udostępnia Dzierżawcy bezpłatnie baczówkę (dwa budynki) oraz dopuszcza sprzedaż produktów serowarskich. Na sprzedaż produktów serowarskich Dzierżawca musi uzyskać zgody sanitarne oraz inne zgody zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
7. Na działce brak jest ujęcia wody czy źródła – na potrzeby pojenia zwierząt dzierżawca może dostarczać wodę z potoku położonego 100 metrów na zachód od dzierżawionej działki.
8. Zwierzęta wprowadzone na teren dzierżawy powinny pochodzić ze stad zlokalizowanych i zarejestrowanych w granicach administracyjnych powiatów leskiego i bieszczadzkiego (oddziały ARIMR w Ustrzykach Dolnych lub Lesku). W przypadku wykorzystania zwierząt pochodzących spoza w/w obszarów konieczne będzie przeprowadzenie co najmniej 4-tygodniowej kwarantanny w granicach administracyjnych powiatów leskiego i bieszczadzkiego. Celem kwarantanny jest wyeliminowanie pasożytów i nasion roślin niewystępujących naturalnie na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Jeżeli dla zwierząt wykorzystanych do wypasu będzie przeprowadzana kwarantanna Dzierżawca zobowiązany jest przed jej rozpoczęciem zawiadomić pisemnie Wyzierżawiającego o terminie jej rozpoczęcia, zakończenia i lokalizacji oraz umożliwić zweryfikowanie tych oświadczeń poprzez okazanie upoważnionemu przedstawicielowi Wyzierżawiającego zwierząt jej poddanych. Okazanie może być dokonywane wielokrotnie. W przypadku gdy zwierzęta na okres zimowy będą wywożone poza teren powiatu leskiego i bieszczadzkiego, przed ich ponownym wprowadzeniem na teren Parku należy każdorazowo przeprowadzić kwarantannę wg zasad opisanych powyżej. Zasady kwarantanny nie dotyczą psów pasterskich, które przed ich wprowadzeniem na teren BdPN muszą być jedynie odrobaczone.
9. Pastwiska powinny być ogrodzone tymczasowym ogrodzeniem elektrycznym lub innym ogrodzeniem przenośnym. Brak jest możliwości budowy stałych ogrodzeń.
10. Wyzierżawiający nie ponosi odpowiedzialności cywilnej za szkody w pogłowie oraz w użytkach zielonych, wyrządzone przez zwierzęta dzikie, a także za szkody powstałe w wyniku pożarów i innych klęsk żywiołowych. Zgodnie z art. 126. pkt 6 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2020 poz. 55) z uwagi na to, że dzierżawiony grunt jest własnością Skarbu Państwa dzierżawcy nie przysługują odszkodowania od Skarbu Państwa za szkody w pogłowie zwierząt gospodarskich czynione przez wilki, rysie i niedźwiedzie.

11. Podczas wypasania w pobliżu szlaków turystycznych i dróg Dzierżawca zobowiązany jest zapewnić stały nadzór nad wypasanymi zwierzętami oraz nad psami pasterskimi, tak aby nie stanowiły zagrożenia dla osób poruszających się po w/w szlakach i drogach.
12. Podczas wypasu zwierzęta należy przepędzać, tak aby nie dochodziło do nadmiernego uszkodzenia darni oraz bezpośredniego zanieczyszczenia wód powodowanego zbyt dużą koncentracją czasową zwierząt w jednym miejscu.
13. W terminie do 3 tygodni po zakończeniu wypasu należy przeprowadzić wykaszanie niedojadów ze zbiorem biomasy. Wykaszanie niedojadów musi być przeprowadzone przy pomocy lekkiego sprzętu (kosi ręczne, kosi spalinowe, kosiarki listwowe na ciągnikach jednoosiowych). Nie dopuszcza się wykaszania kosiarkami na ciągnikach dwuosiowych.
14. Dzierżawca zobowiązany jest zapewnić opiekę weterynaryjną stada oraz przestrzegać wszystkich aktualnie obowiązujących przepisów weterynaryjnych i sanitarnych dotyczących: transportu zwierząt i ich wprowadzania na teren objęty umową.
15. Przynajmniej 1 raz w roku zwierzęta muszą być odrobaczone, psy pasterskie odrobaczone powinny być co najmniej 1 raz w roku (przed wejściem na dzierżawioną powierzchnię). Dowodem przeprowadzenia zabiegu jest poświadczenie o odrobaczeniu danego stada z określeniem sztuk podpisane przez lekarza weterynarii.
16. W każdym roku kalendarzowym Dzierżawca pisemnie zawiadamia Wydzierżawiającego o zamiarze rozpoczęcia wypasu wraz z podaniem harmonogramu, określeniem oznaczenia i powierzchni działek użytkowanych w sposób pastwiskowy w danym roku oraz ilości, wieku i gatunku zwierząt jakie będą wypasane.
17. Pracownicy Bieszczadzkiego Parku Narodowego wykonujący powierzone im zadania mają pełne prawo wstępu na całość przedmiotu dzierżawy przez cały okres realizacji umowy.
18. Po zakończeniu prac na działkach roboczych w każdym roku kalendarzowym Dzierżawca pisemnie zawiadamia o tym fakcie Wydzierżawiającego. Po otrzymaniu zawiadomienia wyznaczony zostanie termin odbioru zabiegów wykonanych przez Dzierżawcę.
19. Dzierżawca ma obowiązek zachowania powierzchni trwałych użytków zielonych oraz wszystkich elementów krajobrazu tworzących ostoje dzikiej przyrody (oczka wodne, miedze, zadrzewienia, zakrzaczenia, itp.). Zakazuje się niszczenia i wycinania drzew zdrowych, uschniętych i chorych oraz usuwania wywrotów. Usunięcie drzew lub krzewów może nastąpić jedynie po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody od wydzierżawiającego. Wydzierżawiający zastrzega sobie prawo odmowy wydania takiej zgody jeżeli w jego ocenie może to spowodować szkodę przyrodniczą lub nie ma po temu przesłanek dla zapewnienia bezpieczeństwa osób i zwierząt.
20. Dzierżawca nie może poddawać przedmiotu dzierżawy melioracjom. Zakazane jest w szczególności nawożenie terenu obornikiem i nawozami sztucznymi, wapnowanie stosowanie środków ochrony roślin, dosiewanie nasion, stosowania ścieków i osadów ściekowych, budowy systemów melioracji wodnych.
21. Zakazuje się wypalania roślinności oraz palenia pozostałości słomy, siana, gałęzi, itp.
22. Zakazuje się chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu.
23. Zakazuje się pozyskiwania, niszczenia, handlu lub umyślnego uszkodzenia roślin i grzybów.
24. Zakazuje się składowania odpadów (opakowania po środkach produkcji, starych opon, śmieci, itp.). Odbiór wykonanych zabiegów dzierżawy możliwy będzie tylko jeżeli powierzchnia wolna będzie od jakichkolwiek odpadów.
25. Dzierżawca zobowiązany jest do stosowania się do przepisów ustawodawstwa krajowego w zakresie: ochrony przyrody, przepisów bhp, transportu i przemieszczania zwierząt gospodarskich, zapewnienia dobrostanu zwierząt, ich ochrony etc.